

CONNECT-e

La Viquipèdia del CONeixement ECològic Tradicional

TEXT I IMATGES: Equip de Conect-e

CONNECT-e, és una plataforma de ciència ciutadana que té per objectiu documentar, conservar i transmetre coneixements tradicionals relatius a les espècies vegetals, varietats tradicionals cultivades i ecosistemes. Basada en un format viqui, transforma el coneixement ecològic tradicional en un bé digital comú fent-lo accessible a la societat. D'aquesta manera, qualsevol persona pot registrar-s'hi i compartir els seus sabers, de manera que es crea un espai de trobada i intercanvi. En dos anys de vida, CONECT-e ha rebut més de 240.000 visites i, gràcies a la participació dels seus 600 usuaris, s'han registrat coneixements tradicionals de 2.732 espècies vegetals, 494 varietats tradicionals i 24 ecosistemes. Per tant, aquest projecte té el potencial de protegir el coneixement ecològic tradicional de forma dinàmica, permetent la transmissió i la replicació de les dades registrades.

El Coneixement Ecològic Tradicional (CET) inclou els sabers, les creences, les tradicions i les pràctiques relatives a les relacions entre els éssers vius (incloent-hi els éssers humans) i el seu medi. Es tracta de pràctiques que han estat desenvolupades per una comunitat al llarg del temps a partir de la seva experiència, i que estan adaptades a la seva cultura i al medi ambient local. Per tant, és un coneixement dinàmic, ja que es transmet de generació en generació i s'adapta a noves circumstàncies.

Recollint coneixement tradicional sobre plantes tot parlant amb gent gran. Autora: M. Rigat.

El manteniment d'aquests coneixements pot contribuir a preservar sistemes alimentaris ambientalment i culturalment sensibles, i pot esdevenir una peça clau per a les transicions agroecològiques. Transformar el CET en un bé digital comú pot ser clau per a mantenir-lo i protegir-lo. Es pot arribar a aquesta conclusió després d'analitzar la plataforma CONECT-e, que va néixer al 2017 amb la missió de conservar, difondre i protegir aquest coneixement, fent-lo accessible al conjunt de la societat i, alhora, protegint-lo de potencials apropiacions indegudes.

Branca de vesc (*Viscum album*), utilitzada per capturar ocells. Autora: A. Gras.

En el primer any de vida, CONECT-e va rebre més de 150.000 visites i, gràcies a la participació dels seus 467 usuaris, va registrar coneixements tradicionals de 2.726 espècies vegetals, 452 varietats tradicionals i 23 ecosistemes. En concret, les pàgines de varietats tradicionals han tingut 27.057 visites; les que n'han obtingut més són el tomàquet (*Solanum lycopersicum*), amb 68 varietats; les mongetes (*Phaseolus vulgaris*), amb 45, i el pebrot (*Capsicum annuum*), amb 34. El total de varietats documentades es localitzen en 14 de les 17 comunitats autònomes d'Espanya i en 96 de les 327 comarques del territori espanyol.

Pel que fa a les plantes, en el primer any la plataforma va aconseguir documentar 2.726 espècies. La majoria d'aquestes tenen informació o estan relacionades amb usos medicinals. Les plantes amb més entrades informatives són el romaní (*Rosmarinus officinalis*), amb prop de 400 entrades, i la malva (*Malva sylvestris*) i el saüc (*Sambucus nigra*), que superen les 250. A més, gràcies al projecte CONECT-e s'ha pogut documentar i donar a conèixer l'ús veterinari de l'ortiga (*Urtica dioica*), la decocció de la qual es fa beure als animals per solucionar problemes circulatoris i digestius, a més de tenir propietats diürètiques. També s'han pogut conèixer els usos del romaní en les begudes alcohòliques tradicionals, com ara la ratafia a Catalunya o el licor d'herbes a les Illes Balears.

Per concloure, el projecte CONECT-e té el potencial d'ajudar a protegir el CET mitjançant l'aplicació d'un sistema comú de governança que fomenta un moviment emancipador que té per objectiu augmentar el poder i el control dels agricultors i del món rural sobre els seus recursos i la seva producció, un fonament crític per a ampliar i escalar les transicions agroecològiques.

Responsabilitat i precaució amb les plantes

L'equip de CONECT-e està format per 17 investigadors de nou universitats i centres de recerca, així com per membres de l'ONG "Red de Semillas Resembrando e Intercambiando". S'hi pot contactar visitant-ne la web: www.conecte.es.

